

Forhandling

Søren Hansen (S):

Den sidste politiske galning er ikke født endnu; der vil komme flere til. Verden har ikke set den sidste Hitler, Mussolini, Franco eller Stalin, men vi kan håbe, at vi er blevet både klogere og stærkere – klogere og stærkere end dengang, da disse galninge voksede sig store og stærke op igennem 1930'erne og 1940'erne.

Det europæiske samarbejde har demonstreret ny styrke ved nu at kunne slå til tidligere.

Tænk, hvis demokratierne i Europa i 1930'erne på samme måde havde kunnet sige fra, da disse despoter var i deres første vorden! Det er godt, at EU's statsledere nu har vist styrke og sagt fra over for fremvæksten af nye væmmelige tendenser i Østrig, og godt, at der var styrke, både moralsk styrke og militær styrke, da Milosevic fortsatte, hvor de andre blev tvunget til at stoppe.

Men styrke er ikke nok, vi skal også blive klogere. Med etableringen af Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier er der lagt op til mere luft og lys, mere viden, flere studier, flere oplysninger, mere uddannelse i skoler og på universiteter om disse spørgsmål. Det vil alt sammen gøre os klogere, og klogskab og viden er de bedste og vigtigste forudsætninger for at undgå gentagelser af rædslerne fra 1930'erne og 1940'erne.

Den, der ikke kender fortiden, vil ikke kunne mestre fremtiden, er det så klogt blevet sagt. Denne erkendelse af sammenhæng mellem fortid og fremtid er vigtig, især i en tid, hvor historieløsheden og ligegyldigheden synes at have så gode vækstbetingelser, som vi ser det rundt omkring i Europas lande og såmænd også i vores eget land.

Behovet for viden og indsigt er der, for selv om mange, de allerallerfleste, i 1945 ville have forsvoret, at noget fra dengang kunne gentage sig, så ser vi det. Vi ser det i Europa og ikke bare derude, også her i Norden og i vores eget land: Både enkeltpersoner og organisationer hylder de modbydelige politiske holdninger, som viste deres rædselsfulde ansigt i 1930'erne og 1940'erne, og som dengang var ved at få hele verden med al dens kunst, dens civilisation og dens anstændighed til at rulle ud over sin egen afgrund.

Derfor var det godt, at stats- og regeringslederne samledes i Stockholm og dér satte disse

spørgsmål på dagsordenen. Vi er helt enige i konferencens sluterklæring om bekæmpelse af folkedrab, etnisk udrensning, racisme, anti-semitisme og fremmedhad. Og vi er enige i de midler og initiativer, der bliver foreslået, og som forudsætter øget viden, kundskab, styrke og konsekvens.

Når det gælder arkivtilgængeligheden, kan jeg henvise til kulturministerens besvarelse af denne forespørgsel og til det forslag til vedtagelse, jeg hermed på vegne af Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, SF, Det Radikale Venstre og CD kan fremsætte:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget bekræfter regeringens tiltræden til sluterklæringen fra konferencen om Holocaust i Stockholm i januar 2000, opfordres regeringen til:

- at sikre det økonomiske grundlag for opfølgning på Stockholmdeklarationen, bl.a. midler til det nyoprettede Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier, herunder dets forskning omkring Danmarks politik over for bl.a. jødiske flygtninge i perioden 1933-1945, efteruddannelse af lærere (f.eks. på holocaustcentret Yad Vashem i Israel) samt oplysning om forfulgte befolkningsgrupper,
- at arbejde for at modvirke nynazistiske, racistiske og tilsvarende holdninger, bl.a. på Internettet,
- at sikre en så liberal adgang som muligt til arkiverne vedrørende perioden 1933-1950 og løbende rapportere til Folketinget om eventuelle problemer. Det er vigtigt, at alle dokumenter af betydning for afdækning af Holocaust og besættelsestidens historie bliver tilgængelige for offentligheden,
- at kulturministeren nedsætter en arbejdsgruppe med repræsentanter for de berørte kredse, herunder forskning og presse, som skal forberede en revision af arkivloven og dens tilgængelighedsbestemmelser med henblik på Folketingets samling 2001-02. I arbejdet skal bl.a. inddrages Tilgængelighedsudvalgets årlige beretning samt erfaringer fra andre landes arkivlovgivning.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 86)